

Mats Nielszen Røgbiergs Optegnelser.

Ved C. Klitgaard.

I det kgl. Bibliotek findes under »Ny kgl. Saml. 4°«, Nr. 1366 et lille Hefte, der indeholder Optegnelser af vidt forskjellig Art, bl. a. den koldingske Reçes af 1558. Bogen har oprindelig tilhørt Byskriver i Kolding Mats Nielszen Røgbjerg, der to Steder i den har skrevet sit Navn, det ene Sted Røgbjerg, det andet Røgbiere, men senere har Mouritz Anderszøn, Raadmand i Middelfart, ogsaa gjort nogle Optegnelser i den.

En Del af Mats Nielszens Optegnelser angaa Kongerne og Adelen og ere næppe af større Værdi, men derimod tør det antages, at hans Optegnelser om sin egen Slægt og den bekjendte Slægt Bang fra Middelfart kunne være af Interesse for adskillige af dette Tidsskrifts Læsere, da de dels supplere og dels korrigere, hvad der for hen er trykt om disse Familier¹⁾.

Da Mats Nielszen har gaaet i Skole i Kolding, ligger det nær at antage, at han har Familienavnet fra Røjbjerg ved Lunderskov, hans Efterkommere kaldte sig som bekjendt Ryberg, men maa ikke forvexles med Familien Ryberg fra Salling (det bekjendte kjøbenhavnske Handelshus), Udover hvad der fremgaar af selve Optegnelserne, skal her kun anføres, at Mats Nielszen efter at have været Raadmand i Middelfart og Stiftsskriver over Fyen²⁾ blev Rigens Skriver.

Nota: ther mand schreff A^o 1540 bleff jeg født paa sti Michelsdag ephthermedag ther Klocken kunde verre viid 9 slett.

Anno 1551 thend 12. Junij kom ieg till scholle vdy Kolling, och thend sanncti michels ther nest ephther bleff Jeg Elluffue aar gamell.

Thend 13. Januarij A^o 1562 kom ieg i gudtz Naffn først till hoffuethienist paa Kollinghus.

A^o 1564 vitij et medastj bleff ieg tingschriffer til Brusk herritz thing, ett Aar ther ephther bleff ieg byesschriffer vdy Kolling.

Thend 23. Decembris A^o 66 fick ieg min forløff aff Drottning Dorettis thienist paa Kollinghus.

Thend 21. Januarij A^o 67 Reiste ieg aff Kolling paa veyen till lybeck.

¹⁾ Hofmans Fund. V. 391, Giessings Jubellarere III Del, 1. Bd. 118 ff., Hundrup: Stamtavle over Oluf Bangs Efterkommere paa Sværdsiden, Plesners Afh. i Personalhist. Tidsskr. III. 279 ff.

²⁾ ¹⁰/₈ 1577 fik han af Hospitalsforst. i Odense Brev paa Grindløse Tiende. [Ny kgl. Samling in fol, 608 d. Nr. 40.]

Thend 24. februarij A° 67 kom ieg til lybeck till Hans Bomgaardt.

Eodenn A° thend 20. Junij Reiste ieg igien fran lybeck mett Hans Bangs skude aff Mellfar.

Thend 2. Julij A° 1567 var ieg till min søsters festensøll vdj Kolling. Thend 14. Julij A° 1567 kom Morthen Suendtzen¹⁾ meg vdj thieniste till Eyller grubbe paa Aarhus Biispgaardt.

Thend 25. septembris A° 1575 var mitt Brøllup vdj Mellfar mett Birgithe, Hans Bangs datther, som thaa var Borgemester vdj Mellfar, gud vnde meg medtt samme min høstru lycke, Benedidelse och gudtz Børn Euindelig. (Mats Nielszens Hustru var saaledes ikke Datter af Hans Nielsen Bang — som anført baade af Giessing og Hundrup, idet Hans Nielsen Bang først 1578 ægtede hendes Moder, som da var Enke efter Borgmester Hans (Hansen?) Bang. Hundrup har dog været opmærksom paa, at det var urigtigt, naar han fulgte Giessings Opstilling her).

A° 1576 then 9. septembris var min Broder Simens Brøllup wdj Opslaa y Norriige, hans høstru heder Marine Clausdatther och hindhis fader heder Claus Hollænder och er en Raadmandtt wdj Opslaa, gud vnde thennom lycke, Benedidelse och guds børn Euindellig.

Thend 19. Augusti A° 1577 ther Klocken var halffgangen thij slett formedag bleff min sønn H a n s født vdj melfar och fick hand dob och Christendom thend 25. Augusti ther nest ephther. Hans fadere var frue Margretthe, Hans Johanszens, Hans Mathzens datther, Margretthe her Olluffs, Olluff Bang, Hans Nielsen Bang, Matz Dreucken schollemester, oc døde for^a min Søn vdj gamborg thend 4. Septembris A° 1584.

Thend 20. Martij A° 1581 Bleff min dather A n e født och bleff hun Christenett anden paaskedag, som var thend 27. Martij. hindhis fadere var Renthemester Christoffer Valckendorff, Hans Lauritzen, her Eyller schollemester, Kierstin Laursen, Ane, Hans Mattzens och Ane Henricksdather.

Thend 6. Julij A° 1576 døde Hans Bang borgemester wdj Mellfar. Thend 3. Nouembris A° 77 var Hans Nielszen Bangs festensøll meth Dorethi Hans Bangs (∴ Dorte Loufwersdatter Skak af Tønsskov, † $\frac{6}{5}$ 1606). Thend 9. februarij A° 78 var forne 2 folcks brøllup. Thend 10. februarij A° 78 døde Pouell Bang y

¹⁾ Anno 1566 thend 7 augusti, som var paa en otthenssdag, thaa lagde morthenn Suendtzen, som tha var lenssmænd paa Kollinghus, Thend første stienn y grundvollenn y thend synder och øster Hiørne paa thend scholle, som min frues naade [drottning Doretthi, Kong Frederichs thend 2 hans Moder] lod bygge och mure op aff grund paa Kolling Kierregordt. (Morten Svendsen var af den adelige Slægt Bølle.)

Assens och bleff hans lig begrauett thend 12. februarij (o: Borgmester i Assens, f. 1524.)

Thend 9. februarij A° 1583, som var en løffuerdag Bleff min Søn Niells født ther Klocken var mellom 8 och 9 slett formedag oc fick hand Dob oc Christendom thend 17. februarij ther nest ephther. Hans fadere var Hans Badsker, Christoffer Top, Knud Hanssen, Theus Meyer, Dorethi Hans Bangs, Metthe Hansdather, Mette Tygisdather, Mette Lauritzdather, Marine Bangsdather och Margreth her Oluffs dather. [Han fik 1603 Legatum Frisiorum og skrev sig da Ryberg, 1604 fik han Kommunitet, og 1619 blev han Præst i Middelfart, † 1628 (Personalh. Tidsskr. 6 I. 112)]. A° 1597 thend 27. Aprilis som var en onsdag mellom 7 oc 8 slett ad afften Bleff min Søn Jens født oc bleff hiemedøptt om fredag ther nest ephther, ther ephther neste søndag, som var then 1. Majj Baris hand tiill melfar Kiercke. Hans fadere var thaa Søren Nielsen Rygbierg, Jens Jacobsen, Johan Boeckenfeldt, Hans Christensen Harr (?), Doretti Hans Bangs, Anne Hansdater, Maren Knud Hanszens, Karen Nielsdater och Margrethe Knud Hanszens dater. Gud Beuare hannem til hans helige naffns Erre.

A° 1583 till en Byeskatt som Mellfar borgere wdgaff til Byes tienere och vdj Byens gielldt thaa skattedt ieg aff thisse ephtherne Eigendomme.

først aff thend storre homell haffue vdj Søndergade v β til forskodt
 aff Helle Jonszens hus..... 11 β til forskodt
 min Aarlig skatt..... xx β och aff
 thend gord ieg nu i bor..... 4 β til forskodt
 Aff Kollzhaffue..... 4 β til forskodt

Thend 25. Martij A° 86, som var vor frue dag i faste, Bleff min Søn Eyller¹⁾ født om afften emellom 7 och 8 slett, och fick same stunde dob oc Christiendom.

Andenn paaskedag Bleff hand ephther vor Christen skick Baaredt till Kiercken och var thaa hans fadere: hans Mormoder Dorette Hans Bangs, Karin, Henrick Bangs, Doretthi Søfferen biuresens medh Rasmus Hamer, Rasmus Persen Kremer, Niels Bagher och Hans Olsen, thend 8. Aprilis A° 86 døde hand ther Klocken var halffgaen ett slett ephther medag.

Thendt 15. Decembris A° 87 om Natten ther Klocken ephther Miidtnat mellom 4 oc 5 slett Bleff min Sønn thend anden Eyller født, oc fick hand dob och Christendom tredie Julledag ther nest ephther, som var thend 27. decembris, hans døbefader var Mester Albrett Hanssen, Kongl. Majtts hoffpredicantt, hans fadere var

¹⁾ Formodentlig opkaldt efter Eiller Grubbe til Lystrup, hvis Død den 20. Novbr. 1585 er nærmere omtalt i Optegnelserne.

Jomfru Birgithe Bille, Jomfru Riigborg Hans Johanszens dather, Docter Hans Bendzen, Mester Albrett Hanszen, Anders Brun, Casper Casztorff Aptecker, Jens Nielszen Tømmermand, Hans Nielszen Kremer, Karine her Ericks, Gierthrudt Jens Rasmuszens Lucretz Hansdather och Dorethe her Oluffs Dather.

Thendt 2. Januarij A° 1590 Bleff mig født en sønn viid Midnatz-tiide, som Bleff strax jndedøptt aff her Oluff Bang, sogneprest, mett hansis naffn och døde en time ther epher.

Af Mats Nielszens øvrige Optegnelser skal her kun anføres:

Thenn same aar (1559) døde koning Christiann thenn 2. aff thet naffn y Kallingborg then 24. dag Januarij.

Thenn same aar døde vellerd mandt Her Niels Jespersen sogneprest y Kolling, thenn 13. dag februarj. Och same dag bleff hederlige quinde marenn seuerens borgersker y Kolling begraffuett. Thisse forskreffne thre personer laa alle y liige Jenn dag.

Anno 1465 thaa rede the oc gennge paa Issen emellom Korssørr oc Seebye.

Anno 1554 paa lile Juleafftenn Bleff frue maregrette Ericks begraffuenn y Kockedalls Kiercke. (∴ Margrete Gyldenstjerne gift med Rigsmarsken Erik Banner).

A° 1536 thend 9. septembris, som var en løffuerdag thaa bleff skipper Clemmindt først kronett metz en bly Krone i Viborig och siden strax bleff lagdt paa 4 steiller, som var ett euigt exempell for alle de der vill forraade dieris ferne landt. (Dette Vidnesbyrd om Skipper Klements meget omstridte Henrettelsestid fortjener formentlig at paaagtes, da Optegneren jo var født faa Aar efter Begivenheden og vel ogsaa i sin Tjeneste paa Koldinghus, hvor Klement havde siddet fængslet, har haft Lejlighed til at erfare nærmere om denne Mand.)
